

ТОТАЛІТАРНІ ТА ДЕМОКРАТИЧНІ РЕЖИМИ НОВІТНЬОГО ЧАСУ

Викладач – кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії Михальчук Роман Юрійович

Кількість кредитів – 3

Семестр – 3-й

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Тоталітарні та демократичні режими новітнього часу» призначена для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр» за освітньою програмою Середня освіта (Історія) спеціальності 014 Середня освіта (Історія) Рівненського державного гуманітарного університету.

Зміст курсу орієнтований на забезпечення здобувачів освіти знаннями про розвиток тоталітарних та демократичних режимів новітнього часу. Теоретичні знання дають можливість не лише визначати тенденції розвитку тоталітарних систем, а й аналізувати їхні спільні та відмінні риси.

Предмет навчальної дисципліни – тоталітарні та демократичні режими новітнього часу, що досліджуються в комплексі за допомогою теорії та узагальнення.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Тоталітарні та демократичні режими новітнього часу» є розуміння студентами проблем, пов'язаних із вивченням тоталітарних класичних державних систем ХХ ст. Курс має на меті сформувати системні знання про утворення та функціонування тоталітарних режимів ХХ ст. та їхні згубні наслідки для людства. Теоретичні знання, отримані під час вивчення дисципліни повинні дати можливість не лише аналізувати тоталітарні системи та порівнювати їх з демократичними, а й визначати їхні регіональні особливості, охарактеризувати типи та ознаки, давати характеристику та оцінку ролі їхніх лідерів.

Завдання курсу «Тоталітарні та демократичні режими новітнього часу» є засвоєння студентами визначальних, специфічних рис та факторів формування тоталітарних та демократичних режимів, вміння аналізувати джерела та літературу, вивчення понятійного та категоріального апарату. Важливим завданням є навчитися аналізувати та визначати відмінності у функціонуванні тоталітарних режимів ХХ ст. та проводити історичні паралелі з державними системами сучасності:

- знати основні теоретичні положення дисципліни;
- аналізувати причини виникнення і функціонування тоталітарних утворень ХХ ст.;
- характеризувати основні концептуальні підходи до вивчення демократичних та тоталітарних режимів;
- знати періодизацію та шляхи розвитку тоталітарних держав ХХ ст.;
- аналізувати руйнівну роль ідеологій в тоталітарних суспільствах на противагу демократичним;
- характеризувати особливості тоталітаризму в різних країнах – фашизму в Італії, нацизму в Німеччині, більшовизму в Радянському Союзі та порівнювати їхні спільні та відмінні риси;

- бути здатним висловити бачення негативних тенденцій впливу на формування суспільства тоталітарних ідеологій.

Очікувані результати навчання

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів освітнього ступеня магістр, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей інтегральних, загальних та спеціальних (фахових).

Інтегральна компетентність передбачає здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі професійної діяльності та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Знання та розуміння предметної області, професії.

ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК03. Уміння ідентифікувати і формулювати проблему, для її вирішення та досягнення обґрунтованого висновку використовувати потрібну інформацію та методологію.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність володіти сучасними інформаційними технологіями в обсязі, необхідному для здійснення професійної науково-дослідницької, вчительської діяльності.

ЗК07. Працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат, генерувати нові ідеї.

ЗК09. Знання стандартів, необхідних для наукового дослідження і публікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК02. Розуміння функцій історичної науки як складової частини наукової думки і духовної культури суспільства.

ФК03. Здатність використовувати професійно профільовані знання й уміння в галузі історичних наук для дослідження соціально-економічних та політичних об'єктів, явищ і процесів.

ФК04. Розуміння складових елементів історичного минулого.

ФК05. Реконструкція історичних процесів на основі різних джерел.

ФК06. З'ясування причинно-наслідкових зв'язків в історичних подіях минулого, аналіз і узагальнення історичного матеріалу в певній системі.

ФК07. Розуміння соціальних функцій професіонала в галузі освіти, можливостей використання історії та зловживання історією.

Програмні результати навчання (ПРН)

2. Знання загального ходу історичного процесу; окремих періодів, видатних історичних та політичних діячів.
3. Знання особливостей історичного розвитку регіонів світу; специфіку цивілізаційного процесу, його умов та наслідків.
4. Знання характерних рис історичних епох, їх зміст та спадковість.
9. Уміння визначати зміст, місце й значення проблеми в історичному пізнанні.
14. Уміння презентувати підсумки виконаної роботи з використанням інформаційних технологій та засобів.
15. Уміння вести дискусію, навички професійної інформаційної діяльності із викладання історії та організації культурно-освітньої роботи з використанням історичних та краєзнавчих знань в школі, профтехучилищах, коледжах.
16. Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
19. Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди, ініціювання інноваційних комплексних проектів, лідерство та повна автономність при їх реалізації.
20. Здатність до подальшого навчання, до стійкого саморозвитку і самовдосконалення, яке значною мірою є автономним та самостійним.

Основна частина матеріалу, опанування яким передбачене у межах вивчення навчального курсу, пропонується Вашій увазі на сайтах

http://chtyvo.org.ua/authors/Demianenko_Borys/Try_modeli_totalitaryzmu_Porivnialnyi_analiz_fashyzmu_bilshovyzmu_ta_natsional-sotsializmu/

<http://pavroz.ru/files/friedrichbrzezinski.pdf>

<http://www.ebbemunk.dk/stalin/xpyweb1.html>

Очні консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка, з 12.45 до 14.05 (2 академічні години).

Он лайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щопонеділка, з 18.00 до 20.00; щочетверга з 18.00 до 20.00.

E-mail викладача: r.mykhalchuk@ukr.net